

Tisková zpráva

Konjunkturální průzkum 2025

Konkurenceschopnost ve vážném ohrožení:

Klesající investice a nedostatek kvalifikované pracovní síly zpomalují zotavení ekonomiky

Praha 29.04.2025

Shrnutí:

- **Hospodářský pesimismus** napříč všemi odvětvími v roce 2025, s výjimkou stavebnictví
- Velká nejistota ve zpracovatelském průmyslu: **investice nadále klesají**, což ohrožuje konkurenceschopnost
- Nicméně: **rostoucí obraty odhalují strukturální posun** směrem k hybridním obchodním modelům
- **Největší riziko** v roce 2025: **poptávka**. Největší globální výzva: **obchodní konflikty**
- Rostoucí požadavky na pracovní sílu: podniky hodnotí „**kvalifikaci zaměstnanců**“ hůře než kdykoli předtím
- Česká republika zůstává z pohledu investorů atraktivní, na **1. místě ve střední a východní Evropě je však Polsko** – důvody: výrobní náklady, infrastruktura, kvalifikovaná pracovní síla
- Oprávněná naděje na **německý finanční balíček**?
- Ekonomický průzkum **německých zahraničních komor (AHK)** se provádí každý rok paralelně v **16 zemích** regionu **střední a východní Evropy**; v ČR se letos průzkumu zúčastnilo **130 firem** z česko-německé hospodářské sféry.

Indikátory

Současnou ekonomickou situaci hodnotí podniky se saldem +1 (2024: -10) jako mírně lepší než v předchozím roce, ekonomické vyhlídky pro letošní rok jsou však pesimistické. Pouze 17 % očekává zlepšení, každá druhá společnost předpokládá stagnaci a téměř třetina dokonce další klesající trend. Saldo se blíží hodnotě -14 bodů. Zvláště pesimistický je zpracovatelský průmysl, kde zlepšení ekonomických vyhlídek očekává pouze 11 % respondentů.

Výhlídky firem na vlastní podnikání v roce 2025 jsou pozitivní, přestože se saldo oproti předchozímu roku i v tomto ohledu snížilo z 21 na **18 bodů**. To je způsobeno zpracovatelským průmyslem, kde pozitivní vývoj očekává pouze 30 % respondentů, zatímco v sektoru služeb je to **47 %** respondentů.

Kontakt:

Christian Rühmkorf

Tel.: +420 603 882 185

E-Mail:

ruehmkorf@dtihk.cz

Tiskové fotografie:

<https://tschechien.ahk.de/cz/newsroom/tiskove-zpravy>

Výsledky průzkumu:

<https://tschechien.ahk.de/cz/newsroom/pruzkumy-cnopk>

Tisková zpráva

Problémy ve zpracovatelském průmyslu a rozpor mezi odlišným vývojem ve výrazně optimističtějším sektoru služeb jsou patrné i ve všech ostatních ukazatelích. Už sedm let (s výjimkou roku 2021) zaznamenáváme celkově **klesající ochotu investovat**; ve zpracovatelském průmyslu hodlá v současnosti snížit své investice celých **43 %** firem, což představuje saldo -6 bodů.

Tento zesílený trend by mohl dále podnítit debatu o klesající konkurenceschopnosti a **deindustrializaci**.

„Náš průmysl stojí před výzvou, jak se transformovat a zároveň si udržet konkurenceschopnost – obojí vyžaduje velké investice. Náš ekonomický průzkum zde odhaluje problém,“ říká Milan Šlachta, prezident ČNOPK a zástupce Bosch Group CZ & SK. „Je potřeba, aby politická reprezentace pružněji reagovala na aktuální vývoj. Ať už v oblasti snižování byrokracie, podpory vzdělávání a dostupnosti kvalifikovaných pracovníků, ale také směrem k větší technologické otevřenosti v oblasti dekarbonizace dopravy a průmyslu.“

Na rozdíl od zpracovatelského průmyslu hodlá **42 % odvětví služeb** zvýšit své investice, což představuje saldo +26. Tento vývoj rozdělený podle odvětví potvrzují i údaje o **prognózách zaměstnanosti, růstu nákladů práce a vývoji celkového obrátu** pro rok 2025.

Povzbudivá je **změna trendu ve vývoji celkového obrátu** se saldem +29 bodů (nárůst o 5 bodů). Všechna odvětví jednoznačně očekávají růst tržeb, ve zpracovatelském průmyslu je to 39 % firem a v sektoru služeb dokonce **60 %**.

Timo Wollmershäuser, vedoucí ekonomického výzkumu v renomovaném **institutu ifo** v Mnichově, považuje odchýlení celkového obrátu od ukazatelů spojených pouze s výrobou zboží za potvrzení zásadní strukturální změny v průmyslu: *„Průmyslové podniky stále více generují obrát z hybridních obchodních modelů. Průmyslové zboží se kombinuje se službami souvisejícími s výrobkem. Zároveň mnoho podniků přesouvá část své fyzické výroby do zahraničí a soustředí se na vývoj a prodej výrobků doma. V důsledku toho celkový obrát průmyslových podniků již několik let vykazuje mnohem lepší obraz než průmyslová výroba nebo investice do zařízení.“*

Rizika a výzvy

Největší **riziko** nadále vidí **63 %** společností v příštích 12 měsících v **poklesu poptávky**, což je o 5 procentních bodů více než v předchozím roce. Další hlavní obavy: náklady na pracovní sílu (49 %), ceny energií (46 %) a nedostatek kvalifikovaných pracovníků (přes 43 %). Za největší **výzvy** v příštích pěti letech považují společnosti „obchodní překážky a konflikty“ (61 %), „digitální transformaci a umělou inteligenci“ (53 %) a „kybernetickou bezpečnost“ (50 %).

Atraktivita České republiky jako místa pro podnikání: Tops & Flops

Česká republika získala u investorů vysoké hodnocení zejména za tyto **faktory**: členství v EU (1. místo), telekomunikace (kvalita sítě, služby - 2. místo) a tradičně za „kvalitu a dostupnost místních dodavatelů“ (3. místo). Nejhůře investoři v České republice hodnotí „dostupnost kvalifikované pracovní síly“ (25. místo), „systém vzdělávání“ (24. místo) a „efektivitu veřejné správy“ (23. místo), stejně jako „předvídatelnost hospodářské politiky“ (22. místo).

K **dramatickému zhoršení** došlo v hodnocení „kvalifikace zaměstnanců“ (19. místo z 25!). „Kvalifikace zaměstnanců“, která se v žebříčku lokalizačních faktorů ještě v roce 2021 umísťovala na 6. místě, se průběžně propadala až na své současné historické minimum.

„Nejde o to, že by se zhoršila samotná kvalifikace nebo odborné vzdělávání, ale o to, že se v době rychlého rozvoje digitalizace a umělé inteligence výrazně zvýšily požadavky firem. Přestože kvalifikace zaměstnanců určuje inovační sílu lokality, český systém vzdělávání na to zatím nemá odpověď,“ upozorňuje **Bernard Bauer, výkonný člen představenstva ČNOPK**.

Na otázku, které faktory v současnosti nejvíce brání **inovacím** v jejich společnosti, uvedlo zdaleka nejvíce respondentů (61 %) „nedostatek kvalifikovaných odborníků“. V celkovém pohledu na výsledky se tedy nejedná pouze o otázku dostupnosti pracovní síly, ale nyní také o její samotnou kvalifikaci.

Při porovnání **konkurenceschopnosti České republiky** s pěti významnými investičními lokalitami ve střední a východní Evropě se na prvním místě umístilo Polsko. Následuje Česká republika, za ní Slovensko, Rumunsko, Maďarsko a Bulharsko. Rozhodujícími faktory při hodnocení těchto zemí byly především nižší výrobní náklady (62 %), investice do infrastruktury (53 %) a lepší dostupnost kvalifikované pracovní síly (50 %).

Vývoj v Německu

Zhruba třetina českého zahraničního obchodu se uskutečňuje s Německem. Vývoj německé ekonomiky má proto pro Českou republiku zásadní význam. *„Německá ekonomika je už šest let v krizi. Demografické změny, dekarbonizace, nová role Číny v globální ekonomice, ztráta Ruska jako dodavatele energie, odchod USA z evropské bezpečnostní architektury a rostoucí protekcionismus USA vyvíjejí tlak na zavedené výrobní struktury a urychlují strukturální změny. Očekává se, že německá ekonomika opět znatelně poroste až v příštím roce, pokud nová německá vláda na tuto novou situaci zareaguje správnými opatřeními,“* komentuje současnou situaci německé ekonomiky **Timo Wollmershäuser** z institutu ifo.

Tisková zpráva

O konjunkturálním průzkumu (údaje v ČR)

Sběr dat: 3. březen–28. březen 2025

Účastníci: 130 členů ČNOPK a německých firem v ČR

Odvětví: 43 % zpracovatelský průmysl,
35 % služby, 16 % obchod, 5 % stavebnictví, 1 % zásobování energií a vodou

O ČNOPK: ČNOPK je se svými 650 členy největší bilaterální hospodářskou komorou v ČR. Jejím posláním je posilovat česko-německou obchodní a hospodářsko-politickou spolupráci mezi oběma zeměmi. Sleduje aktuální trendy a podporuje udržitelnou transformaci česko-německého hospodářství. Dlouhodobě se zasazuje o efektivní propojení praxe a vzdělávání v českém systému školství. Již od roku 2015 komora intenzivně pracovala na zavádění Průmyslu 4.0. Mezi její klíčová témata patří digitalizace, výzkum a vývoj, ale také vzdělávání. ČNOPK je součástí celosvětové sítě německých zahraničních hospodářských komor (AHK) a nachází se pod hlavičkou Německé průmyslové a obchodní komory (DIHK)